

Holt szemek és színgarany

G A B R I E L L A E L D

Prológus

Alkonyat előtt

– Gratulálok, édes fiam, túlélted a háborút. Most dacolhatsz a rémál-
mokkal életed végéig.

A nő hangja reszelt, lehelete savanyúan búzlott a sok rohadó fogtól,
és a patakvízből főzött káposztalevestől. Furcsamód annyi dolog közül
ez volt az első, ami eszébe jutott, ahogy felriadt: érik a káposzta a hegy
lábánál. Gondolatainak nem akadt egy fikarcnyi értelme sem, a szíve
kalapált, ám ahhoz is gyengének bizonyult, hogy felüljön. Ezt már csak
akkor érezte, amikor rémülten körülnézett. Szeme vérelesen forgott üre-
gében, és valami kapaszkodót keresett, de nem volt itt semmi és senki,
akibe belemarhatott volna.

– Csihadj, fiam, ne olyan sietősen! – Ketten voltak. Két asszony. Hosz-
szú, valaha világos ruhájuk koszos barna színt öltött az esztendőktől s az
élettől, kócos hajukat a fejük tetejére tűzték. Az egyiknek tejfölszőke kóca
volt, s rothadó fogai, a másíknak barna fürtjei és fél szeme. Mindketten
kétszer olyan idősnek tűntek, mint ő. – Maradj fekvé! – szólalt meg is-
mét a félszemű, de ő nem akart a durva szalmán maradni.

– A tó – nyögte zavartan, bár fogalma sem volt, mitől ilyen kiszolgáltatott és erőtlén, amikor, mintegy ostorcsapásra, minden eszébe jutott. – Hol a tó?

A fájdalmas búcsú, ahogy magára hagyta, az akasztás s az, mi utána jött... Az az ütött-kopott gyíkleső, aminek rozsdás, tompa élet az ereibe vágta. Hatalmas búbánat.

– Miféle tó? – fordult oda egyszeriben a szőke. Vizenyős szeme nagyra kerekedett, a ráncok papírszerű bőrén megsokasodtak. – Miről beszélsz?

– A tó – ismételte, szája száraz volt, akár az őszi falevelek. Szíve úgy kalapált, mintha ki akart volna furakodni a mellkasából, akár egy éhes féreg, aminek nem jutott több falat ebben a szűkös bordakalitkában.

– Tavát látni álmodban nyugalmat jelent – találgatott az asszony egyszeriben sokkal szelídebben, mintha egy lázálmos haldoklóhoz beszélne, hátha ezzel megnyugtatja, amikor félszemű partnere a tűz mellől csak odavetette:

– Vagy viharos szerelmet.

– A tó közepén volt – folytatta, meg sem hallva a fecsegésüket. – Ott állt.

– Ki? Mi? – hajolt fölé a szőke, és láthatóan nem tudta legyűrni idegességét. Izzadságcseppek csillantak meg a homlokán, ahogy fölébe magasodott.

– Ott állt, és nem mozdult, ám a vízben álltam, s tudtam, hogy hall engem. Nézett. Nem mozdult, csak nézett. *Figyelt* engem. A tóból.

– Zavaros volt a vize a tónak? Az olyan szomorúságot jelez, ami kivédhető – hajolt közelebb a rothadó fogú asszony. – A tiszta víz jó szerencse. De kit láttál magad előtt, gyermek? Beszélj!

Hogy kit? Nem tudta. Fogalma sem volt, holott a hátán folyt tőle a hideg veríték, és a torka összeszorult, mintha két marokkal szorították volna. Nem férfi, nem nő, nem állat... Egy alak. S mégsem. Jól látta őt. Pedig semmit sem látott.

– Összevissza beszél, hagyd pihenni! – A barna hajú asszony távolabb ment.

Félhomály volt, bűdös, de legalább meleg. Talán egy pajtában voltak? A plafon sötétbe burkolózott, de nem a csillagos eget látta, fedett helyre vitték. Nedves szalma szaga vegyült a tűzön fortyogó leves mellé, egészen biztosan káposztát érzett, ami majdhogynem elnyomta az állatok

vizeletének maró szagát. Állatokat ugyanakkor nem hallott. Vajon hol lehet? Hogyan hozták ide? És miért?

– Hagyd pihenni, menj onnét! Szörnyű dolgokat élt meg.

Ekkor a fekete mosolyú is elfordult tőle, s a másikra nézett, arcán keserű mosollyal. Valamiért eme idegenek úgy tekintettek rá, mintha a fiuk lenne, az arcuk törődő volt, és gyengéd. Nem tudta, miért szolgált rá ezekere a pillantásokra ettől a két asszonytól, akik egymásra is úgy meredtek, mint a szeretők. És mivel érdemelte ki azt, hogy ezek az asszonyok életükkel dacolva megmentse őt, amikor nem is akart maradni?

A gondolatai csapongtak, miközben remegve kinyitotta a száját, és hagyta magát megitatni. Mindkét karja körbe volt tekerve rongyos ruhájának leszaggatott darabjaival, a vér átszivárgott rajta, de szorosán fogta a sebet.

Talán nem vágott elég mélyre? Talán az ócska, rozsdás penge nem volt elég éles? Az öngyilkosság nagy szerencsétlenséget jelent, de arról már nem szóltak a babonák, hogy mit jelent túlélni azt.

Szeretett volna visszaaludni, elfeledkezni ismét mindarról, ami történt, de félt, hogy ha lehunyja a szemét, visszakerül a tó közepére, és újra szembe kell néznie vele. Vele. Bárki vagy bármi is volt az. Vele, aki onnantól fogva, hogy először szedte le a kötéseket a kezéről, és állt a saját lábára, sohasem hagyta őt újra magára.

Hát így kezdődött új élete a háború után.

Első fejezet

Élekcserélő idők

Esőre harangoztak, amikor megérkezett Hegyvég repedezett, túlsúfolt főterére, s mindenki a helyi doktor elfogyasztásáról beszélt. Hangos pletykától nyüzsgött minden kisutca meg befelé düledező ház.

Tegnap hajnalban, mesélte a felesége félig könnyek közt, félig izgalomban leledzve, már úgy tűnt, jobban van, de reggelre kibűlve találták a kís szobában, a kűszöbre borulva. Több se kellett neki, máris íratott egy sürgönyt a fiának, s feltette a nagy üstben forrni a vizet, amiben majd megfőzhetik a húsát. Minden asszony, aki csak mozdítható volt, rohant is hozzá, hogy segítsen neki előkészíteni a lakomát.

Minden nő remegett az izgalomtól, és szerettek volna elcsenni egy darabkát a halott húsából a sajátjaiknak is, bár a legtöbbek még rá gondolni sem mertek milderre. A lopás halálos veszélyt jelentett, és hitetlenséget, s senki sem akarta a fejére hozni a bajt, viszont azt nem bánták volna, ha akad valaki a családban, akinek van sütnivalója.

A nagyra becsült szeretteket rendszerint elfogyasztották a birodalom ezen csücskében, hogy azok emléke, tudása és ereje tovább éljen bennük.

Titkon mindenki akart egy falatot Hegyvég doktorából, aki annyi életet mentett már meg, és annyi könyvet olvasott, hogy számát se tudta senki.

Míg élt, alapos, eszes férfi volt, most meg nagyravágó asszonyok és semmirekellő, ifjú dokortanoncok cincálták szét a húsát a tűz fölött.

Sutannak nem szóltak. Talán ő volt az egyetlen nő, aki még csak a halálhírről sem értesült, nemhogy a főzésről, a lakomáról, majd az azt követő temetés részleteiről.

Szokásos vasárnapi köreit róttá a poros utcákon, zsákja, mely tele volt szárított gyógyfüvekkel, krémekkel és kész főzetekkel, keskeny vállán lógott nehezen. Ahogy a város temetéstől hangos utcáin körözött, és beszerezte a számára szükséges holmikat, azt vette észre, hogy senki még csak elé se köp.

A doktor felesége, akinek már a nevét sem tudta, ott állt mindennek a közepén, és fekete ruhában, friss fátyollal az arca előtt dülöngélt jobbra-balra, miközben unatkozó, a vasárnapi házimunkát halogató, kíváncsi asszonyok mind köré gyűltek, és köpködték előtte a port. A doktor úr sokat vásárolt Sutantól, rendszeres vendége volt, noha sohasem ő maga jött el a holmikért, mindig csak egy szolgálója. Ezen alkalmakkor becsülettel kifizette, és állandóan újra visszaküldte a szolgát, ám a feleségének feltehetően fogalma sem volt róla, honnan szerzi a szükséges növényeket és kenőcsöket ahhoz, hogy összetartsa Hegyvég városának sérült vagy beteg lakóit.

Nem sajnálta mástól a tiszteletet, csak dühítette a kétszínűség, abból pedig akadt bőven, amióta csak betette a lábát a hegy mögötti kis városba, mely elbújt a szem elől, és torkig babonákba süllyedt.

Sutan félt a szűkölködéstől, ugyanakkor fúrta az oldalát, ki lesz a következő doktor, akit ide küldenek. Átkos volt errefelé szolgálni, ám a kötelesség alól nem lehetett kibújni. A doktor fia még nem volt elég ügyes, csak tanulgatta a mesterséget, alig volt tizenhat esztendő, s leginkább azzal volt elfoglalva, hogy valamilyen balszerencsmentes módszert találjon rá, miképp farkalhatja meg házassága előtt valami szerencsétlen hajadont a környékről. Minden héten, amikor az iskolából hazalátogatott, az emberek a pék előtt figyelték a hűlő kenyereket, hátha valamelyiknek felrepedt a teteje. Innen lehetett tudni, ha egy tiszta lányt teherbe ejtettek az éjszaka.

– Van-e diófalevél-kenőcse?

Az, hogy mennyire féltek tőle a városban, és mennyire akarták a falain kívül tudni, nagyban függött attól is, hány telet éltek már meg. A birodalom eme szegletét folyók, magaslatok és zord erdős tájak kebelezték be, imígy bármi hír a nagyvilágból csak bajosan szivárgott be a köztudatba. Ha nem is szívelték, hát akkor is éheztek valamire, ami felett kárálhattak, ő pedig mindig itt volt mint lerágott csont, ugyanakkor éhen nem maradtak tőle. Furcsa, kettős életet élt mint kívánt s mint szigorúan kiközösített nő, a városhoz közel fekvő erdőben.

– Van – bólintott, mire a mögötte álló öregasszony elengedte a ruhája szélét. A nők jobban megtúrték, de nem vették emberszámba, míg a férfiak sokszor csak zavarodottsággal vegyített dühvel meredtek rá, és elkapták a tekintetüket, ha fel akarta venni velük a szemkontaktust. Azt mondták, iszonytatóan káros, amit terjeszt, az elméje beteg, és hogy mindenki mást is magával ránt, akinek csak a közelébe férközik: kívül tágasabb egy ilyen arany nyelvű bestiának! – Várjon, anyó, megkeresem.

– Újra előjött a láb fájásom – panaszolta a vénasszony, aki a válláig is alig ért, és görnyedten járt. Egy foga, annyi se akadt már, s felnézett rá vizenyős tekintetével, és szorosán a hajára húzta kendőjét. Nem akart felismerhető lenni, ugyanakkor nagy fájdalmai lehettek már, ha a nyílt utcán odajött hozzá. Hangja reszelt, ahogy újra megszólalt, nehézkesen és öregesen ejtve ki minden szót. – Kék és zöld a lábam. Szörnyű látvány, szörnyű fájdalom. – Azt nem mondta ki, hogy csak Sutan tud neki segíteni a készítményeivel, ám a lényeg ott lebegett mondandója végén.

A nő ledobta a válláról a zsákot, és fürgén keresgélni kezdett az üvegek felírt betűhalmazok között, amíg meg nem találta, amit keresett. A diófa leveléből készített, disznózsírral meg némi szárított körömvirágfejjel kikevert krém enyhítette a fájdalmat, s segített az ereknek némileg visszahúzódnai is.

Itt, a hegyek között, a fenyőerdők és végtelen tavak árnyékában, ha szorította őket a szükség, végül mégiscsak hozzá fordultak. Ezért is jöhetett be a városba, elviselték, mert hasznát látták.

– Tessék – nyújtotta át a kenőcsöt, amely egy lapos, régi fadobozkában volt, amit már százszor is újrahasznál. Időről időre visszaadták neki

a dobozkáit, vagy egyesek otthagyták azokat neki a háza küszöbénél, amikor azt hitték, nem látja őket a kis ablakból. Bekopogni félték, még a városhatár elhagyása is megrettentette őket, az erdőbe pedig aztán pláne nem szívesen merészkedtek. A vadak, a szörnyetegek és ő volt az egyetlen, aki odakint élt a sűrű fák, a hideg láp és a mélységes mély tavak világában. Ő, no meg a szeme sarkában élő árnyék, aki azóta itt volt vele, amióta csak megérkezett Hegyvégbe, s távolról figyelte őt. – Mondja, néne – köszörülte meg a torkát, mert az ő oldalát is fúrta a kíváncsiság –, eltemették már a doktort? Csillagként éljen tovább.

– El, csillagként éljen tovább – felelte az öreg remegve. – Ma pirkadatra. A tort is megülték. A család a magáét, s a város is az övét. De láthatja: gyülekeznek a fellegek. Talán vak, hogy nem vette észre?

A halott és a temetés hatalmas vihart jelzett, utóbbi mindig nagy elánnal és vészterhes előkészületekkel zajlott. Titkon a legtöbben örültek is neki, hogy végre felvehették fekete ünneplőruhájukat, és kiszakadhattak egy kicsit a száraz, dolgozó hétköznapokból. Az öregasszonyok szívesen kelesztették a kovászos kenyeret üres óráikban, amikor valaki elment, de versenyt is futottak az idővel. Minden temetés után vihar jött. Néha, ha időben harangozni kezdtek, elkerülhették, ám akadtak sötét napok, amilyen a mai is, amikor egyszerűen elkéstek a harangszóval, amely búsan és erősen töltötte meg Hegyvég utolsó ócska kunyhóját is.

– Tessék – felelte Sutan fásultan, majd végre átnyújtotta a diófalevel-kenőcsöt az asszonynak, holott szíve szerint csak annyit vakkantott volna oda: *Sorvadjon el, maga bánatos*. De kellettnek neki a visszajáró vevők, azaz a pénzük.

– Köszönöm. – Négy réz volt az ára, amit a nő a kezébe is adott, de közben jól figyelt rá, nehogy megérintse. Sutan ügyetlenül a jobb kezét nyújtotta, ahogy a városban mindig, holott ballal volt kényelmes, azonban rossz kézzel pénzt elfogadni szerencsétlenséget hozott, hát meg kellett tanulnia az ügyetlenebbiket használni, ha adni-venni akart a környéken. – Sokszor négy levelet! – Mielőtt az asszony odébb állt, gyorsan elé köpött, de úgy tűnt, meg is bánta a cselekedetét, mindenesetre vissza már nem vonhatta, hát göcsörtös szilfa botjára támaszkodva gyorsan elsántikált mellőle.

– Sokszor négy levelet! – köszönt el kedvtelenül a kisasszony is, majd elszakította tekintetét a siránkozó özvegyről, jajgató sleppjéről meg a távolodó vénasszonyról, és szapora léptekkel hazafelé indult.

Még mindig harangoztak.

A mai teendőivel végzett: beszerezte a zsírt, a tojásokat és a lisztet is, hát nem volt tovább maradása Hegyvégben, hisz egyszer már rázárták a kapukat, amikor nem volt elég gyors, és senki sem nyitott neki ajtót éjszakára. Utána hetekig olyan lázas beteg volt, azt hitte, meg sem marad, hát még egyszer nem akarta kockára tenni így is hamar enyésző szerencséjét.

Abból sohasem bővelkedett eme átkos babonák között, a magas hegyek lábánál, és már reggel óta rossz előérzet honolt a belsejében.

Túl mély volt a csend, és túl rezzenéstelen a levegő.

A szél nem fúj, az állatok elbújtak, és minden lépése olyan volt a rohadó avarban, mintha egy kifeszített húron lépkedne. Amint elhagyta a városhatár magas kapuját, és bevetette magát a fák közé, úgy csöndesedett el a harangozás véleg. Bár megpróbálták elűzni az esőt, de már rég elkéstek. Fájt minden csontja, és sajgott minden régi sérülése. Tudta, hogy ez a mai nem egy hétköznapi éjszakadás lesz, hanem valódi rémálom. Hamarosan becsukják az ajtókat-ablakokat a városban, az utcáról eltűnik minden emberi hang, és egy gyertya fényénél a családok a tor maradékát eszik, majd az eső vizét isszák, amíg el nem vonul a fürgeteg. A szóbeszédnek nyomán az esővíz és a gyertyaláng megvédi és megerősíti őket a nehéz időkben.

Oltalmazzon nekik a sovány gyertyalángjuk, gondolta magában kárörömmel. Mert a vihar nem fog kegyeskedni.

Sutan Levkowsky nem hitt a babonákban.

Léte alapvető problémája itt vette kezdetét. Nem hitt egyben sem, de attól még szenvedett tőlük, és a düh lassacskán kikezdte az idegeit. Az egészségesnél jóval később sikerült rádöbbennie, hogy ő az utolsó épeszű szerzet ezen a nyomorult vidéken.

Hacsak nem számította a szeme sarkában ott bujkáló árnyékot, de róla igyekezett tudomást sem venni.

Amióta az ember élt, éltek a babonák, a néphiedelmek és a legendák is. A világ bármely pontjára menekült volna, mindenütt ott lakozott valamilyen rigolya az elmében, ami alakot ölthetett, még ha más és más dolgok miatt is. Sutan nem hitt benne, hogy szükséges megfójtani a fekete macskakölyköket, nehogy átszaladjanak mások előtt, balszerencsét hozva a fejükre. Nem hitt benne, hogy egy ajtó fölé akasztott lópatkó távol tarthatja a gonoszt, vagy hogy ha egy kép leesik a falról, akkor az illető, aki szerepelt rajta, meghal. Neki nem is kellett hinnie benne ahhoz, hogy ez így működjön. A maga szeszélyes, zavaros és rendkívül szörnyű módján a dolgok mentek maguktól is.

A Bagolyvár, ahogy Jacek miatt nevezte, bő félóra járásra feküdt Hegyvég től, amiből táplálkozott, és ami, ha nem is szívelte, ám megtűrte a közelében. Csak kevés, a Fekete Meredély közelébe eső település mondhatta el ezt magáról.

Erre az élet zord volt, és hideg, az időjárás még nyáron is hűvös és esős. Égig értek a hegyek, a fenyők, a problémák és a félelmek is errefelé.

Ahogy haladt az ember a Meredély felé, úgy sűrűsödtek a babonák, s úgy lettek egyre súlyosabbak is. Ahol Hegyvég feküdt, ott egy lépést sem lehetett megtenni anélkül, hogy ne történt volna valami szerencsétlenség az emberrel óvatlansága miatt. A helybeliek itt mindent elhittek és mindentől megrémültek, a babonákat pedig pontosan ez tartotta életben: a többség akarata. A tudatlanok hite és rigolyái táplálták, hagyták őket életben. Félelmük a váratlantól, az ismeretlentől meg az elmúlástól valami hatalmas, ijesztő masszává vált, melyet tiszteletben tartottak, és mint egyfajta szabályrendszert, a mindennapjaikhoz igazították. Felépítették az életük a félelem köré, amibe csak nagy ritkán vegyült valami kis öröm, és izgalom szinte soha.

Az emberek és az életkörülményeik változtak, így a babonák régióról régióra eltértek, de sokszor még két szomszédos városban sem egyeztek meg teljesen. A mendemondák különböző méretű és alakú szilánkjai beépültek az emberi létezésük alapkövébe, ellehetetlenítve ezzel a nyugalmas, sokszínű életet.

Sutan is hozzászokhatott volna, persze, éppenséggel csak dühítette, hogy ez történik. A várost pedig az, hogy egy olyan aljas boszorkány él a közelükben, akinek nagy a szája és éles a nyelve. No meg aki ír és olvas, akár egy férfi.

A ház eleinte nem is látszott, úgy benőtte már a moha és a mellette sűrűn felbukkanó páfrányok, amelyek minden eső után zölden és egészségesen ragyogtak, s kiirtották szeretett gyógynövényeit. Előző nevenincs lakója már rég magára hagyta a viskót, amikor ő rátalált nagyjából tíz esztendővel ezelőtt, és nekifogott annak, hogy lakhatóvá tegye, ha már nem akadt más választása. Kigyomláta a környékét, új létrát szögelt a régi szénapadláshoz, és ágyneműt varrt magának régi női ruhákból, melyeket halottakról lopott le éjszakánként, és amelyek miatt szörnyű balszerencse jött a fejére. A jobb karját eltörte sok évvel ezelőtt, amiért olyan dolgokba nyúlt bele, amikhez semmi joga nem volt, de a szövetek megmaradtak neki.

Sutan makacsul ragaszkodott ahhoz, hogy otthont építsen magának, még akkor is, ha a város, az erdő, de még a környék babonái is mind ellene voltak.

A Bagolyvár teteje csapottan meredt az ég felé, és mohától zöldült. Apró tetőablaka, akár egy kiugró lórés, bámulta az erdőt maga fölött. Emelete mintha kissé jobbra dőlt volna, míg a kéménye, amely örökké füstölgött, éppen balra, bár ezt bentről sohasem észlelte. Falai fával és mésszel voltak összetapasztva, külsejére rámászott a borostyán, amit nem győzött minden évben irtani. Tűzifája, melyet maga aprított és gyűjtött az erdőben, egy csálén összetákoltt kis tárolóban várt az ellobbanásra a bejárat mellett. Nem lopta el senki, legalább ettől nem kellett tartania. A viskó két fa között állt, melyek törzsét sűrűn teleszúrta vastúkkal. A babona szerint a vastúk között nem jöhetett át az ember teremtette gonosz, hogy megközelíthesse a Bagolyvárat. A kunyhó körül mindig biztonság honolt. Bármennyire is szegényes volt, de az övé, s fáin belül nem kellett félnie az erdei rémlényektől, melyekből túl sokat keltett életre az emberi képzelet. Szerény otthonának ajtaja apró volt, le kellett hajolnia ahhoz, hogy benyomakodhasson rajta nehéz zsákjával.

– Megjöttem!

Gyógynövények, paraziták zsálya és füst csapta meg az orrát, ahogy beesett az apró, félhomályos helyiségbe, amely szűken, ám otthonosan fogadta az ablak elé állított ülőrúddal, rajta pedig a feketés tollú kuvikok, melynek csak tolla széleibe vegyültek fehér csikocskák.

Ahogy átlépte az otthona küszöbét, kifújta a benn dédelgetett keserű levegőt. Válla megereszkedett, a zsák lecsúszott róla, tüdejét megtöltötte a bódító illatokkal, és kiszakadt belőle:

– A kurva istenfáját! – Az erdőn már futva haladt végig, holott tudta, semmilyen babonától nem kell tartania, minden íratlan előírást betartott: nem tulajdonított el semmit, nem hagyta nyitva az ajtót, és még csak hollórajt sem látott hazafelé sietve, ám ezt a nyugtalan didergést csak nem tudta száműzni a szíve mélyéről. A hideg rázta a vállát, és vadul zihált. Semmi oka nem volt rá, mégis felborzolódtak az idegei, akár a macska szőre, hosszú évek óta nem volt már ilyen rossz előérzete. – Talán az ítéletidő közeledte teszi – jegyezte meg a sarokban gubbasztó állatra meredve. – Hosszú idő óta nem készülődött akkora fürgeteg, mint amilyen ma este lesz – folytatta halkán, elmélázva, inkább magának, mint a bagolynak. Sajgott mindkét karja, egész az ujjáig, és kellemetlen fejfájás gyötörte sötét fűrtökkel keretbe foglalt koponyáját is. – Jó lesz hamar behozni a tűzifát, s gondosan bezárni az ajtót.

Jacek, aki szabadon járhatott-kelhetett a kis házban, most szokásos helyén ült, alvástól apró szemmel, és rosszállóan meredt rá. Kilenc esztendeje talált rá, törött szárnyal és lábbal a városfal mellé hajítva. A helyi erdőben élő kuvikok rossz szerencsét hoztak, hát nem látták őket szívesen. Tudta, hogy nem szabadna, de iszonyúan megsajnálta az állatot, és úgy döntött, dacolva a törött csontok, tönkrement ház körüli holmik és hatalmas esések várható rémével, segíteni fog a madáron.

Néha gyanakodott rá, hogy félreismerte, hogy Jacek nem is kuvik, mert nem hozott bajt a fejére, ő pedig különben sem kerített neki nagy feneket. Nem értett az állatokhoz, csak pár könyve akadt, amiben leírtak néhány fajtát, de azzal is tisztában volt, hogy nem minden szentírás, amit papírra vetettek. Százféle madár röpkült odakint, közel hasonlóak, mégis mások. Sejtette, hogy az övé az igazságtalanság áldozata lett csupán, de nem volt rossz szerencse okozója.

Rakott a tűzre a maradék gallyakból a kályha mellől, és kikészített egy ibrik vizet az esti teájához. A fakó napkorong szélsebesen tűnt el az égről, messze a fátyolfelhők mögött, amelyek egyre csak sűrűsödtek a sötét lombok felett. Az ég haragos szürkében és vízenyős kékben ázott, amikor sietve annyi fát, amennyi csak a két karjában elfért, a tűz mellé vitt, és feltornyozott a régi kutiban¹. A házban mindig égnie kellett a tűznek, akkor elkerülte a gonosz.

Otthona szűkösen és zsúfoltan ölelte körbe, aztán meghallotta az első kövér esőcseppeket a régi tetőn, amit már ötször foltozott újra az eszten-dők alatt két fehér kezével. Eleinte ütemesen és lassan kopogott, majd pár perc elteltével szinte már kalapált. A bagoly felhuhogott, csapdosott kicsit szárnyával, amivel nem tudott messzire repülni, de hamar meg is nyugodott, amikor a nő elé vetett egy darab csörgét², amit még nyár derekán vett a piacon.

– Csihadj! – szólt rá, bár szavait inkább magához intézte. Hozzászo-kott már az erdő szeszélyeihez, és fel volt készülve a legrosszabbra, sőt látta már a legrosszabbat, ez a mai nap valahogy mégis más volt. Csak meredt ki az ablakon, nézte a fenyvest tépázó orkánt, a vihar kócolta páfrányokat, s azon töprengett, mi következhet még.

Gyertyát gyújtott, majd zsályát tett a parázsba. Gyógyfüvei az ablak felett lógtak, odább meg a szénapadlásra felszögelt lópatkók ki nem fe-szegetett szögeiről, csokrokba fonva. Bárhová fordult, belemorzsalód-tak a hajába, beleakadtak a ruhájába. Sajnálatos módon magasra húzták a telek, pedig jobb szeretett volna ő is akkora lenni, mint a többi nő errefelé, amolyan gyűszűnyi csekélység.

Egyetlen kopott szélű tükre volt, amit jól elrejtve tartott az emelet létrája mögé támasztva, szorosán a falhoz rögzítve egy nagy, díszes keretben, amit egy vándorkereskedő pártól vásárolt évekkel ezelőtt. Nem szeretett belenézni, nem is volt dolga előtte, sokszor csak a főzeteihez használta, amiket rendre magára kent fel elsőként, hogy lássa, mégis mire képesek. Most a tükör letakarva állt, úgy volt szokás, ha meghalt valaki.

A város hiú szerzeteiből is jócskán táplálkozott, akik büszkeségüket el-dobva elrohantak hozzá. Sós-mézes főzetet árult a városban az eladósorban

álló nőknek, akik szabadulni akartak fekete tincseiktől, fájdalomnyhítókat a hasas asszonyoknak, esetleg átmeneti gyógyírt az időseknek. Gyakran férfiak is jöttek hozzá, hol illatos gyertyáért menyasszonyuknak, hol valami olyan kenőcsért, amivel életben tarthatják a házasságukat, de akadtak kétségbeesett hajadon lányok is, akik magzatot elhajtani akartak megcsésük után. Mindenkit úgy segített, ahogy csak tudott. Kellettek neki a pengő rezek, a fényes ezüstök és a ragyogó aranyak is.

Félelemmel vegyes megalázkodással ereszkedtek le hozzá, kopogtak be nagy titokban, és hadarták el gyorsan kéréseiket. Olyan volt, mintha csak titkos szeretőjükhöz siettek volna, holott erről szó sem volt. Annnyira félték, hogy kikezdeni sem mert vele soha egyetlen férfi sem. Áldatlan nővel szertelenkedni hatalmas szerencsétlenséget jelentett, és halálos veszélyt is, ha rájött volna bárki a városban.

Így éldegélt, készítette a főzeteket, a kenőcsöket, az ajzószereket és a gyertyákat, miközben hol az erdőt járta a növényekért, hol a várost a maradékért. Néha hetek is eltelték úgy az apró viskóba zárkózva, hogy nem szólt senkihez, csak a baglyához. Néha írt, recepteket és soha el nem küldött leveleket. Más nő nem tudott írni a városban, eme vidéken a lányokat nem tanították meg efféle haszontalanságra, így hét hegyen túl is csodaszámba ment a tudása, bár inkább csak rosszállóan sutyorogtak róla egymás háta mögött.

Egyedül volt, amikor lecsapott a vihar, egyedül volt már több mint tíz esztendeje. Nem bánta.

Tulajdonképpen az egyedüllét is hazugságnak bizonyult. Amióta megérkezett ide, sohasem volt egyedül, ami örökös nyugtalankodással töltötte el, ám egy idő után ehhez is hozzászokott. Hozzá ahhoz, hogy egy szem örökké a hátát figyel, viszont amikor megfordul, valójában nem talál ott senkit. A húsáig égette ez a tekintet, ami néha álmaiban is feltűnt, és a szeme sarkából minduntalan látta. Elment az esze. Sokszor érezte, hogy az egyedüllét megmérgezi, és nem tesz jót neki a sok magányos motyogás az üres falak között.

Ha tehette, rá sem gondolt a kísérteteire és bajaira; az évek alatt tökéletes védőpajzsot épített ki maga köré. A teendőibe merült, szaporította keze alatt a munkát és elfoglaltságait, de véletlenül sem merengett.

Olvasott vagy írt, ha épp volt ideje, de semmiképpen nem úszott gondolatai mélyére. Ajánlatos volt nem túlzottan felkavarni a tó alján pihenő üledéket.

Bár azon a kora estén, amikor gyertyát gyújtott az ablaka előtt, és elkezdett szárított sisakvirágfejeket örölni mozsarában, még nem sejtette, hogy ez lesz az az este, amely mindent egy rövid életre megváltoztat.

A férfi kihajította már minden szerencsehozó talizmánját, és a tüdejéből kezdett teljesen elfogyni a levegő. Oldala szúrt, reszkető lába ezer sebből vérzett, csontjait összeroppantotta a kimerültség éhes vasfoga. Úgy érezte, menten megfullad, ám képtelen volt megállni. Tudta, hogy ha a lába nem mozog többet, akkor vége.

A teremtmény, ami a nyomában loholt, fülsiketítően üvöltött, patái felkaparták a rothadt avart, bár nem tudta magának jobban megnézni, amikor testet öltött. Csak arra emlékezett, hogy megfogta a sűrű aljnövényzetbe ragadt agancsot, ami kifehérlett a súlyos sötétségből, és nagyot mosolygott: ezt hazaviszi megmutatni a gyerekeknek. Az Őrvidéken úgyse látni ilyesmit soha.

Ahogy kirángatta a dudvából a földes agancsot, és elégedetten hóna alá csapta, meglepedkezve egy pillanatra a hidegről, az esőről és az elvezettségéről, akkor kezdődött el.

Hatalmas szélvihar kerekedett, az esőcseppek függőlegesen zuhantak alá, akár tűhegy, oly élesen. Előtte fekete füstként gomolygott a félelem. A kezében tartott agancs elrepült, mintha egy láthatatlan kéz csavarta volna ki belőle erővel, és a gyerekek kacagása emlékeiben, ami ebben a nyomorúságos helyzetben egy pillanatra felmelegítette a szívét, eltűnt.

A fenevad egyetlen másodperc leforgása alatt öltött testet a szeme előtt, meg sem tudta nézni magának. Minden tagja rikoltott a menekülésért. Csak töredékeket rögzített: pata, fekete szőr, tekintélyes test, akár két háta. Ám a hézagos képkockák összemosódtak a páni félelemmel. Lement a nap, és kitört a vihar. Nem a legjobb pillanat volt arra, hogy meghúzza valamelyik helyi babona bajszatát, mégis úgy tűnt, beletenyelt valamibe. A lény fekete füstből formálódott a szeme előtt, de nem

olyasfajta sötétség volt ez, ami az erdőben bujkált a bokrok alatt, hanem végtelen, ami elnyelte a fényt, az örömet és a tekinteteket is.

A kézitükre nem segített, ámde megrepedt, amikor a fenevad elordította magát, és a nyomába eredt. Hegyes, hatalmas fogakon szagatott át a levegő, amit a bestia kieresztett magából.

Kaiwan Kral doktor, obszitos szanitécóbester nem volt rest menteni az irháját.

Bármi is volt a nyomában, olyan erővel bírt, amivel könnyedén kitaposhatta volna a belsősegeit, hogy aztán lakmározzanak belőle átkos kölykei.

Az ideúton talált lapos, kerek kavics, aminek szerencsét kellett volna hoznia, kicsúszott a kezéből menekülés közben. A szörnyeteg, ami a nyomában loholt a végtelen fák, a szűrős túlevelek és a jéghideg esőcseppek árjában, nem játszadozott vele. Érezte, ahogy a rém a nehéz zsákjába mar, majd letépi azt a hátáról.

Engedte leszaggatni, hiába volt tele a holmijaival. Ruhák, edények, könyvek, emlékek és persze a maradék élelme is benne hánykolódott. Tudta, itt már nincs vesztegetni való ideje. Reménykedett benne, miközben felbukott egy mélyedésben, és bokáig süllyedt a sárban, hogy a szörnyetegnek, bármi is legyen ez, elég lesz tömött utazózsákja. Azon majd elrágódik, neki pedig lesz ideje kereket oldania vagy felmásznia egy fára. A lámpása is eltörött, a víz azonnal ki is oltotta, onnantól teljes feketeségben szaladt és ordított segítségért, de minden sikolya süket fülekre talált.

Most pedig az orráig se látott, esett-kelt a sűrű növényzetben és a csúszós sárban. Azt sem tudta már, merre volt az ösvény, amelyet követett egész ideig, és hogy a vihar merre sodorta menekülése közben a térképet, ami mostanra biztosan szétmállott a szakadó esőben. Néha-néha csak egy égen átszelő villám festette meg a sötétet, s adott neki két biztos lépést.

A szörnyeteg csak pár pillanatig rágódott az zsákján, láthatóan nem ez érdekelte, rögtön a nyomában volt ismét. Fegyvere s elázott puskapora, melyet mindig magánál hordott a háború óta, most a föld felé húzták az oldalát, ám tudta, csak az idejét vesztegetné. Ez a babona azelőtt megölné, hogy előhúzzhatná, s különben is elázott. Semmire sem megy vele, s a kovája sem kapna szikrát. Tán ha beleszúrja az egyik kését, melyet a csizmaszárába rejtve hord, mi lesz? Egy babonát nem lehet nyers erővel

elpusztítani, és hiába hozta magával szerencsehozó ereklyéit, amelyek már esztendőök óta élete részeit képezték, egyik sem mentette most meg.

Felkészítették rá, hogy ennyire az Északi Hercegség táján mások lesznek a babonák, mint odahaza, de nem tudtak neki elmondani mindent. Mindent tán még akkor is alig tud az ember, ha itt nőtt fel.

Kabátja háta felszakadt, amikor a rém letépte róla az utazósákat, bőrköpenye cafatokban esett le róla, az eső eláztatta mindenét. A vérvörös katonazubbony, amiben a Fekete Meredély lábához érkezett, s amely már eddigi utazásai alatt is nyögte a környék hidegét, most úgy átnedvesedett és húsára tapadt, akár egy kellemetlen, második bőr.

Kaiwan szemét szűrta a jeges esővíz, lenyelt néhány túlevelet, amikor arccal a sárba zuhant, és már azt hitte, itt éri a vég. Ezzel az ismeretlen bestiával a nyomában, s az örök nyomasztó árnyékkal a szeme sarkában, ebben a sötét, végtelennek ható rengetegben, amikor talpra állt egy utolsó lendületet véve a menekülésre, megpillantotta a fényt.

Messze pislalkolt, de határozottan tűz volt. Több se kellett. Az élni akarás utolsó szikráját elpattintva magában kászálódott fel újra, és szaladt, minden büszkeségét sutba dobva a fény felé.

– Segítség! – Ordítása átszelte vajon a vihar moráját? – Segítség! Kérem!

A bestia vágatása felkavarta az avart és a vizet. Ő is csúszkált a sárban, ám ez csak alig lassította. Kaiwan érezte, hogy a nyakába liheg, és mindjárt elkapja. Érezte a fogakat a gerincén, érezte a karmokat, amelyek a lába után kaptak. Maga sem tudta, mi elől menekül, amikor a fák között álló viskó már teljesen kirajzolódott a szeme előtt, ő pedig átzuhant két fa között, melyek néhány lépéssnyire a házacská bejárata előtt álltak.

Olyan közel volt, már olyan közel, de a lába megadta magát, a tüdejébe nem jutott több levegő, és a kése belenyomódott a lábszárába, ahogy ismét elesett. A görcs összerántotta vádliját, el sem akarta hinni, hogy így végzi: egy sötét erdőben, messze az otthonától, messze a gyerekektől, egy ismeretlen babona által levágva.

Lehunyta a szemét, hangosan szedte a levegőt, a szeme és a szája is telement a föld sáros esővizével, de a csapás csak nem érkezett.

Az eső úgy kopogott a vállán, ahogy a vére dobolt a fülében. Megsüketítette és elvakította pár másodpercre, amíg rádöbbsent arra, hogy még mindig él.

Él. Hogyan?

A háta mögül tompa gyertyafény világított előre, egyenesen a bestiára, amely néhány másodpercig még látható is volt a két fa között topogva, méteres agancskoronájával, csupasz koponyára emlékeztető fejével, és fekete, füstszerű bundájával, mely fehér karmos ujjakban végződött, ám a lény hamar kereket is oldott. Mintha a fény vagy a háta mögötti nyitott ajtóban álló idegen alak riasztotta volna meg, maga sem tudta, de ahogy a világosság az első karmáig elért, hátraugrott. Akkor volt, mint két megtermett férfiember egymás vállára állva, és Kaiwan el sem tudta képzelni, hogyan menekült előle egész idáig.

A bestia amilyen gyorsan jött, olyan gyorsan porrá is lett a szeme előtt, így tudta, hogy neki sem kell már tovább tartania magát. A hátára fordult a fulladozó férgektől csikos talaj sarába, és tüdejét megkönnyebbült sóhajjal vegyített zokogás hagyta el. Egy kaotikus pillantásra nem akarta elhinni, hogy még mindig él. Az öröm hisztérikus kacajjal öntötte el egész lényét.

Eufóriája azonban egészen addig tartott csupán, míg meg nem halotta a kiáltást a háta mögül.

– Maga ott! Mít művelt? Elvitte Annis a maradék eszét is?

– Mi volt e...

– Mars be! Most rögtön, vagy maradjon kint, mit bánom én, de most becsukom az ajtót! Nem biztonságos ilyen időben nyitva hagyni!

Négykézláb, ellobbant büszkeségével mit sem törődve húzta be magát olyan gyorsan, ahogy csak bírta, szívverése pedig addig nem csillapodott, míg a házigazda gyorsan be nem vágta mögötte az ajtót. Odabent meleg volt, és jó illat, csak ő árasztotta hideg sár és félelem érdes szagát.

– Maga meg mit művelt? – szisszent fel a korábban is hallott durva hang, amely egyáltalán nem emlékeztetett se nőére, se férfiéra. Kaiwan kalapáló szívvel, a földön szétterülve hirtelen azt sem tudta volna megmondani, ő kicsoda, nemhogy észszerű magyarázatot adjon mindarra, ami kint történt.

Mit is művelt?

Leszállt a lováról, felvett egy agancsot, és kitört a káosz, ám előtte egy faluban még lekópték a lábát is, amikor segített egy gyereken, aki elesett a csúszós árokparton, amitől a csontját törte. A lova levetette a hátáról, és messze elvágatott a viharban, ő pedig sárban és vérben csúszott egészen idáig.

Mit is művelt?

– Eltévedtem – nyögte ki esetlenül. Torka szárazan kapart, déli akcentusa sértette a fület. – A városba igyekeztem. Van itt egy város, ugye? A Fekete Meredély lábánál. Hegyvég, ha jól tudom. Tórétről jövök.

– Rövid járás ide – adta meg az idegen a kegyelemdőfést egy bólintás kíséretében. Milyen közel járt! Hogy vesztetett el ennyire? Minden fa, minden falu és minden kő ugyanolyan volt ezen a vidéken. – Mi járatban ilyen messze az Őrvidéktől? Ráadásul *így*?

Nem értett semmit. Törött tükrének szilánkjai beleakadtak a hajába, megannyi sárgolyó, tűlevél és rohadó avar kíséretében. Az ajka remegett, az arcába és a fülébe fúrt aranykarikák sajogtak a sok beléjük akadt ágtól meg nagy eséstől. Kaiwannak fogalma sem volt, mit feleljen, a gondolatai még mindig ezer fokon égtek, és tagjaiban a menekülés rémes feszültsége bizsergett. Még mindig nem fogta fel, hogy él, és biztonságban van.

Nem válaszolt a kérdésre azonnal, csak végre felemelte a fejét a döngölt padlóról, melyen csúnya sárfoltot hagyott, és felnézett a megmentőjére.

– Honnan tudta, hogy az Őrvidékről érkeztem? – csak ennyit kérdezett, hanggal se többet.

– Itt jómagam kérdezek, s nem fordítva – jött a nyers válasz, s megmentője végre az arcát is felé fordította.

A nő haja göndör volt, ám nagyon rövidre vágták, úgy festett, akár egy kisfiú, homlokára hulló fekete tincsei eltakarták annak jó részét. Szemöldöke vastag, szempillái, akár a seprű, orra férfias sasorr, amely egyáltalán nem illett az arcára. Azonban ajka kerek és sötét, bőre sápadt, bár a férfi meglátása szerint errefelé mindenkinek ilyen sápkóros ábrázata volt. Szeme halványkék, egészen szép, attól eltekintve, hogy baljának fehérje vérben úszott, s arcát sötét szeplők pötytyözték végig, furcsa kontrasztot adva ezzel vakító fehérségének. Merészen egy lábszárközépig érő fekete

ruhát viselt, hasonlót sem látott még egy faluban se, amin végigment, de azt is meg kellett hagyni, hogy biztosan nem a saját gönce volt. A karjára hosszú, a lábára rövid, biztosan egy fiatal lány régi ünneplőjét viselte, ez megmagyarázta a habos szoknyarészt, viszont a színét nem. Senkit sem látott errefelé fekete ruhában, azonban ezzel most nem is sokat törődött.

Magas volt. *Sokkal* magasabb, mint a férfi, görnyedten járt, és látszott, hogy csontsovány. Bő ruhájából előbukkanó kézfeje kecses és vékony, ujjai, akár a kaszáspók lábai, dereka, mint egy nádszál. Összességében csak egy dolgot tudott biztosra: nyugtalanító érzés volt a közelében lenni, ám jelenleg nem akadt más választása.

– Miért igyekezett a városba? – tudakolta újra a nő, karba font kézzel, barátságtalanul meredve rá a magasból. Görbe orrán összeráncolódtak a szeplők. Nyakán vastag fekete pánt húzódott, ami egy sötét sebhelyre hasonlított leginkább. – Ilyenkor?

– Pirkadatkor indultam a hegyen túlról. A Fekete Meredélyt követtem, azt mondták, ott megtalálom Hegyvéget, de a térképem elveszett, hát megpróbáltam emlékezetből befejezni az utat, hisz már olyan közel voltam. Aztán kitört a vihar, lement a nap, a lovam elvágtatott... S most itt vagyok. – Elestően emelte fel a fejét, és tekintete most először találkozott a nőével. – Kaiwan Kral, obsitos szanitécóbester. Az Őrvidékről, ahogy kegyed is megmondta. Gyógyítani jöttem.

– Ködvértből jött?

– Onnét.

– Maga az új doktor? – kerekedett el az idegen szeme, amitől a véres rész a balján csak még jobban szétfolyt. Kaiwan sok csúnya dolgot látott már a fronton, hozzászokott a szokatlanságokhoz, hát el sem fordította a fejét. – Akit ideküldtek? Ily sebesen?

– Négy napja kaptam kézhez a sürgönyt jó két mérföldre innét Csillaglában, hogy haldoklik a helyi doktor, és nincs senki, aki pótolni tudná ennyire hirtelen. Mire Tórétre értem, már le is hunyta a szemét, úgy mondták, amikor nekiindultam.

– Miért egy délit szalajtanak ide? Már ne is haragudjék.

– Átutazóban voltam.

– Honnan tudták, hol keressék?